

Programma

mei 2017

Air

KAMERKOOR VOCOZA
o.l.v. SANNE NIEUWENHUIJSEN

Programma

Air

Jean-Christophe Rosaz

Soffio (2010)

Frank Martin

Songs of Ariel (1950)

Aaron McDermid

Wind (2008)

(uit: Light to Light, deel 4)

Rudolf Escher

Ciel, Air et Vents (1957)

Morten Lauridsen

Sure on this shining night (2005)

Eric Whitacre

Cloudburst (1992)

Dit concert werd mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het Amsterdams Fonds voor de Kunst

Staat uw MOBIELE TELEFOON uit?

Ode aan de wind

Normaal bent u buiten, vrij in de lucht, uw reusachtige tuin, maar vandaag bent u binnen, bij ons, luisterend naar de odes die we u brengen.

We kennen u, zeker, al weten we nooit precies welke hoed u voor ons opzet.

Gisteren speelde u nog boven onze huizen op die zonnige voorjaarsdag, blazend door de bomen; we hoorden de jonge blaadjes ademen en we wisten dat het leven weer begonnen was.

In het najaar horen we u heel anders, zwaar hijgend, als een oude man, woelend door de bomen, de bossen vegend, zien we uw verweerde hand over de velden; de boel moet schoon en leeg.

Schippers vrezen de woesteling die u kunt zijn, maar vandaag bent u binnen, vredig en stil.

We zingen voor u, we ruisen en huilen zoals u dat zo mooi kunt doen, we fluisteren, we vertellen verhalen over u. Fijn dat u er bent en naar ons luistert.

Jean-Christophe Rosaz – Soffio (2010)

Als een van onze oer-voorouders met de klank van ‘un soffio’, een ademzucht, ontdekt dat hij het geluid van de wind kan imiteren, beleeft hij plezier aan het luisteren en laten circuleren totdat het zichzelf tot fragiele klinkers tot een fluistertoon ontwikkelt.

Jean-Christophe Rosaz is een Frans-Zwitserse componist uit 1961. Hij is gitarist van opleiding en heeft gestudeerd aan het conservatorium van Lyon. Zelf zanger en bekend met vele talen en dialecten schrijft hij juist veel voor de stem waarbij hij open staat voor alle muziekstijlen en zijn inspiratie vaak haalt uit de natuur.

Soffio

Un soffio
scende delle cime
sopra di me
nella valle
valle lontana
lontan...

Een ademtocht
daalt neer van de toppen
boven mij
in de vallei
de verre vallei
ver...

Frank Martin - Songs of Ariel (1950)

Dit zijn de vijf liederen van Ariel de luchtgeest uit *The Tempest* van Shakespeare. Ariel is de dienaar van de hertog Prospero. Verraden door zijn naasten en uit Milaan verdreven naar een eiland zet Prospero zijn dienaar in om wraak te nemen. Slaagt Ariel er in Prospero's opdrachten uit te voeren, dan krijgt hij zijn vrijheid als luchtgeest terug. De eerste opdracht is een storm te ontketenen die het schip van Prospero's vijand Ferdinand schipbreuk doet lijden en de verraders op het eiland laat aanspoelen waar zich ook de verdreven Prospero bevindt.

In het eerste lied is Ariel een zeemeermin, onzichtbaar voor Ferdinand. Ariel's lied brengt de storm tot bedaren die het schip van Ferdinand en zijn vader deed vergaan en verleidt Ferdinand om op het eiland te komen. Het klinkt zo bedwelmend en lieflijk dat Ferdinand, die om zijn verloren gewaande vader Alonso treurt, zich verbaasd afvraagt: 'Komt die muziek uit de aarde of uit de hemel?' "Bow wow" klinkt het uit de monden van het koor van geesten die antwoord geven op het lied van Ariel en daarmee Ferdinand nog meer in verwarring brengen en hem verder aan de genade van Prospero overleveren. Dan volgt het tweede lied: 'Vijf vadem diep ligt je vader in zee ...'. Ariel blijft Ferdinand misleiden met zijn gezang en overtuigt hem dat zijn vader tussen het wiegende zeewier op de zeebodem ligt.

In het derde lied zweert Ariel zijn onvoorwaardelijke trouw aan Prospero ('Meester'). De gemaskerde stoet heeft betrekking op de feeststoet ter gelegenheid van de verloving van Miranda, Prospero's dochter.

Het vierde deel is een grote monoloog waarin Ariel, nu in de gedaante van een harpij (een mythologische figuur afgebeeld als gier met vrouwengelaat en kromme klauwen) de drie verraders confronteert met hun wandaden. Alleen berouw en een gelouterd hart kunnen hen nog redden.

Het laatste deel bezingt Ariel zijn droom om een vrije luchtgeest te zijn. Die droom zal nu snel uitkomen. 'Zwierend en zwevend gaat voortaan mijn spoor de bevende bloesems der boomgaarden door.'

De Zwitserse componist Frank Martin (1890-1974) woonde vanaf 1956 tot aan zijn dood aan de Bollelaan in Naarden. Pas in 1938 werd Martin echt bekend als componist en ontwikkelde hij een muzikale eigenheid. Hij liet zich daarbij beïnvloeden door componisten als Debussy, Stravinsky en Schönberg. De Songs of Ariel schreef Martin in 1950 op verzoek van Felix de Nobel, dirigent van het Nederlands Kamerkoor, aan welk koor het werk ook werd opgedragen.

Songs of Ariel

1 Acte I, sc. II

Come unto these yellow sands,
And then take hands:
Courtsied when you have and kiss'd
The wild waves whist,
Foot it feately here and there;
And, sweet sprites, the burthen bear.
Hark, hark!
Burthen [dispersedly, within]
The watch-dogs bark!
Burthen Bow-wow
Hark, hark! I hear
The strain of strutting chanticleer
Cry, Cock-a-diddle-dow.

Reik hier op het blonde strand
Elkaar de hand:
Dans en speel en kus vrij-uit:
De zee wischt uit:
Morgen zelfs geen voet-indruk:
Elven-zang schraagt uw geluk.
(Men hoort in de verte kraaien en blaffen).
Hoor, hoor!
De dag breekt door,
De morgen breekt aan,
De waakhond slaat aan,
Kukeleku! roept de haan!

2 Acte I, sc. II

Full fathom five thy father lies;
Of his bones are coral made;
Those are pearls that were his eyes:
Nothing of him that doth fade
But doth suffer a sea-change
Into something rich and strange.

Vijf vaam diep ligt je vader in zee,
Maar in zee gaat niets verloren:
Zijn oog wordt een parel, zijn rib wordt koraal,
En schelpen worden zijn ooren.
Zoo wordt alles aan hem vermooid
En tot een ding van de zee voltooid.

Sea-nymphs hourly ring his knell
Burthen Ding-dong
Hark! now I hear them,--Ding-dong, bell.

3. Acte IV, sc. I

Before you can say 'come' and 'go,'
And breathe twice and cry 'so, so,'
Each one, tripping on his toe,
Will be here with mop and mow.
Do you love me, master? no?

4. Acte III, sc. III

You are three men of sin, whom Destiny,
That hath to instrument this lower world
And what is in't, the never-surfeited sea
Hath caused to belch up you; and on this
island
Where man doth not inhabit; you 'mongst
men
Being most unfit to live. I have made you
mad;
And even with such-like valour men hang
and drown
Their proper selves.
You fools! I and my fellows
Are ministers of Fate: the elements,
Of whom your swords are temper'd, may as
well
Wound the loud winds, or with bemock'd-at
stabs
Kill the still-closing waters, as diminish
One dowle that's in my plume: my fellow-
ministers
Are like invulnerable. If you could hurt,
Your swords are now too massy for your
strengths
And will not be uplifted. But remember--
For that's my business to you--that you
three
From Milan did supplant good Prospero;
Exposed unto the sea, which hath requit it,
Him and his innocent child: for which foul deed
The powers, delaying, not forgetting, have

Aanhoudend luiden de zeemeerminnen
Zijn doodsklok - Ding, dong - Hoor, ze beginnen -
(Men hoort verre klokjes klinkelen).

Vóór gij 'hela' roept of 'hei',
Fluit of klapt: daar dansen wij
Op de teenen naderbij
Met ons masker en kleedij. -
Meester, houdt gij nog van mij?

Gij zijt drie zondaars, die de voorbeschikking
(Wier taak is, lager werelden te richten
Naar hooger wet) uit de onverzaadbre zee
Ontruikt en uitgespuwd heeft op dit eiland
Door menschen niet bewoond; gij, onder
menschen
Onwaardig element. - En ik benar u,
Drijf u in 't nauw, tot 't eigen mes of 't water
Uw eenige uitkomst wordt!
Verdwaasden! Wij,
Ik en mijn helpers, zijn in dienst van 't
Noodlot;
Het staal waarvan uw zwaardjes zijn
vervaardigd
Steekt eer een gat in golven of in stormwind,
Dan dat het in mijn vlerk één veertje krent;
Ook mijn trawanten zijn onkwetsbaar;
trouwens,
Die wapens zijn u reeds te zwaar, gij kunt
Ternauwernood hen tillen. - Weten zult ge:
(Hoor, hoort mijn boodschap!) weten: dat
gij drieën
Prospero hebt verdreven uit Milaan,
Hem prijsgaaft aan de zee (die 't heeft
vergouden)
Hem en een hulploos kind; dat, voor die
wandaad,
De macht, die uitstelt soms maar nooit vergeet,
Zee, land, ja, heel de schepping heeft ont-
ketend
Tegen uw zelfzucht. - U, Alonso, nam

Incensed the seas and shores, yea, all the creatures,
Against your peace. Thee of thy son, Alonso,
They have bereft; and do pronounce by me:
Lingering perdition, worse than any death
Can be at once, shall step by step attend
You and your ways; whose wraths to guard
you from--
Which here, in this most desolate isle, else falls
Upon your heads--is nothing but heart-sorrow
And a clear life ensuing.

Hij reeds uw zoon; maar nog moet ik u melden,
Dat een langzaam verderf, booser dan welke
Plotslinge dood ook, u langs ieder pad
Stap voor stap nasluipt; dat er geen verweer,
Hier, op dit aller-eenzaamst eiland, tegen
Zijn onontkoombre wraakzucht baat, dan
wroeging
En een gelouterd hart.

5. Acte V, sc. I

Where the bee sucks. there suck I:
In a cowslip's bell I lie;
There I couch when owls do cry.
On the bat's back I do fly
After summer merrily.
Merrily, merrily shall I live now
Under the blossom that hangs on the bough.

Met de bijen meegegaan
Sluimer 'k in een gentiaan,
Zwier als de uilen krassen gaan
Op een vleermuis daar vandaan
Achter 't zomerzonlicht aan:
Zwierend en zwevend gaat voortaan mijn spoor
De bevende bloesems der boomgaarden door.

Tekst: William Shakespeare (1564-1616)

*Vertaling: met toestemming overgenomen uit
Martinus Nijhoff, de Gids jaargang 92, 1928*

Aaron McDermid – From Light tot Light IV - Wind (2008)

Deel vier over de wind is onderdeel van een vierluik: *From Light to Light*. Het hele stuk behandelt de elementen aarde (deel I), vuur (deel II), water (deel III). Deze compositie schreef McDermid samen met dichteres Susan Palo Cherwien.

Aaron McDermid (1974) is zelf dirigent van meerdere koren in de Verenigde Staten. Als componist heeft hij veel geliefde werken voor koor geschreven die overal in de Verenigde Staten worden uitgevoerd.

'The silver cord' wordt in de metafysische wereld gebruikt als symbool voor de levensader, de draad tussen het fysieke lichaam en de spirituele wereld. Ook in de bijbel komt 'the silver chord' een keer voor in het boek Prediker in het Oude Testament. Over de interpretatie verschillen de meningen, maar algemeen wordt er onder verstaan het vertrek van de ziel uit het lichaam na de dood en het verbreken van de geestelijke band met het leven na de dood.

Wind

Thin this silver cord like wisp of smoke
Mere brush of breath against the face

Deze zilveren draad als een kringel van rook
Louter ademveeg langs het gezicht

Ah!
I know I do not know...
and smile grateful into light
(Mid clouds of myrrh the eagle soars
and hymns the heart of God)
and smile grateful
into
light

Ah!
Ik weet dat ik het niet weet...
en glimlach dankbaar in het licht
(Temidden van wolken van mirre stijgt de adelaar
En bezingt het hart van God)
en glimlach dankbaar
in
het licht

Rudolf Escher - Ciel, Air et Vents (1957)

Escher (1912-1980) is een Nederlandse componist en muziektheoreticus. Zijn muziek is lyrisch en expressief. Hij heeft een viertal koorwerken geschreven die stuk voor stuk tot de beste gerekend moeten worden wat in ons land op het gebied van de a-capella koormuziek is geschreven. Woord en muziek zijn minutieus op elkaar afgestemd. Hij is beïnvloed door Debussy en Ravel, maar ook door zijn landgenoot Matthijs Vermeulen. Hij ging met zijn tijd mee, maar zocht daarbinnen altijd zijn eigen weg.

De hier gebruikte drie gedichten van Pierre de Ronsard (1524-1585) hebben Escher geïnspireerd tot de compositie *Ciel, air et vents*. De Ronsard schreef beeldrijke natuurgedichten. In Eschers woorden bieden de drie delen van dit werk samen 'een verscheidenheid van aspecten van Renaissancistisch beleefde natuur'. Het is voornamelijk een emotioneel beroep op de verschillende aspecten van het landschap.

Ciel, Air et Vents

I. Ode

Ô Fontaine Bellerie,
Belle fontaine chérie
De nos Nymphes, quand ton eau
Les cache au creux de ta source,
Fuyantes le Satyreau,
Qui les pourchasse à la course
Jusqu'au bord de ton ruisseau,

O bron Bellerie
Mooie godin, bemind
Door de nimfen, wanneer jouw water
Ze verbergt in de diepten waar je ontspringt
Terwijl ze de satyr ontvluchten
Die hen hollend achterna zit
Tot aan de oever van je beek,

Tu es la Nymphé éternelle
De ma terre paternelle :
Pource en ce pré verdelet
Vois ton Poète qui t'orne
D'un petit chevreau de lait,
A qui l'une et l'autre corne
Sortent du front nouvelet.

Jij bent de eeuwige nimf
Van het land mijns vaders
Daarom staat in deze groene wei
Jouw dichter die je eert
Met een klein geitje
Waarvan allebei de horens
Uit het nieuwe kopje tevoorschijn komen.

L'Été je dors ou repose

Altijd rust ik in de zomer uit

Sur ton herbe, où je compose,
Caché sous tes saules verts,
Je ne sais quoi, qui ta gloire
Enverra par l'univers,
Commandant à la Mémoire
Que tu vives par mes vers.

L'ardeur de la Canicule
Ton vert rivage ne brûle,
Tellement qu'en toutes parts
Ton ombre est épaisse et drue
Aux pasteurs venant des parcs,
Aux bœufs las de la charrue,
Et au bestial épars.

Iô ! tu seras sans cesse
Des fontaines la princesse,
Moi célébrant le conduit
Du rocher percé, qui darde
Avec un enroué bruit
L'eau de ta source jasarde
Qui trépillante se suit.

II. Chanson

Quand ce beau Printemps je vois,
J'aperçois
Rajeunir la terre et l'onde
Et me semble que le jour,
Et l'Amour,
Comme enfants naissent au monde.

Le jour qui plus beau se fait,
Nous refait
Plus belle et verte la terre,
Et Amour armé de traits
Et d'attraits,
En nos cœurs nous fait la guerre.

Il répand de toutes parts
Feux et dards
Et dompte sous sa puissance
Hommes, bêtes et oiseaux,
Et les eaux
Lui rendent obéissance.

Op jouw gras, waar ik dicht
Verborgen onder jouw groene wilgen
iets ('t geeft niet wat) dat jouw glorie
Over de wereld moet verspreiden
En zo de geschiedenis dwingt
Je voort te doen leven door mijn verzen.

De hitte van de hondsdagen
Verschroeit nooit je groene oevers
want overall
Is je schaduw dicht en aaneengesloten
Voor de herders die van de weiden komen
Voor de ossen die moe zijn van de ploeg
En voor alle verspreide beesten.

O! Jij zult altijd
Van alle bronnen de uitgelezene zijn
Ik bezing de stroom
Uit de doorboorde rots, die een weg baant
Met schor geluid
Voor het water van je zingende bron
Dat ruisend voortstroomt.

Als 'k de fraaie lente aanschouw,
Zie 'k al gauw
Hoe het water en de aard
En de tijd in nieuw begin
En de min
Weer als kind worden gebaard.

Elke dag maakt zich weer mooi,
Biedt ons tooi
Van een fraaiere, groener leven
En Amor zendt pijlen uit,
Zoekt z'n buit
En doet onze harten beven.

Hij verspreidt langs alle kant
Pijlenbrand
En dicteert eenelk zijn wetten:
Mens of vogel, ieder dier,
Of rivier
Wordt gevangen in zijn netten.

Je sens en ce mois si beau
Le flambeau
D'Amour qui m'échauffe l'âme,
Y voyant de tous côtés
Les beautés
Qu'il emprunte de ma Dame.

Quand je vois tant de couleurs
Et de fleurs
Qui émaillent un rivage,
Je pense voir le beau teint
Qui est peint
Si vermeil en son visage.

Quand je vois les grand rameaux
Des ormeaux
Qui sont lacés de lierre,
Je pense être pris és lacs
De ses bras,
Et que mon col elle serre.

Quand je vois dans un jardin,
Au matin,
S'éclorre une fleur nouvelle,
J'accompagne le bouton
Au teton
De son beau sein qui pommelle.

Quand je sens parmi les prés
Diaprés
Les fleurs dont la terre est pleine,
Lors je fais croire à mes sens
Que je sens
La douceur de son haleine.

Je voudrais au bruit de l'eau
D'un ruisseau,
Déplier ses tresses blondes,
Frisant en autant de nœuds
Ses cheveux.
Que je verrais friser d'ondes.

Je voudrais, pour la tenir,
Devenir
Dieu de ces forêts désertes,

Ik voel in die meimaand lauw
De flambouw
Van Amor mijn hart verwarmen
En ik zie hoe schoonheid gloeit
En mij boeit
Aan de Vrouwe in mijn armen..

Als ik naar de bloemen kijk,
Tintenrijk,
die het landschap overdekken,
Denk ik aan de kleuren die
'k Glanzen zie
In haar zo geliefde trekken.

Als ik naar de iepen kijk,
Of de eik,
Die door klimop zijn omvangen,
Dan denk ik, van binnen warm,
Aan haar arm,
Waarin mijn hals zit gevangen.

Bij een bloemknop die zich uit,
Zich ontsluit,
Waarnaar alle vlinders dorsten,
Denk ik aan de tepelhof
Zo vol lof,
Op haar fraai bollende borsten.

Ruik ik heel die bloemenkeur
En haar geur
Die aarde gans omvademt,
Dan denk ik: ik ruik alleen,
Ongemeen,
De zoetheid waarmee zij ademt.

Ik wil graag bij 't waterlied
Van een vliet
Haar zo blonde vlecht onthullen,
En heur haar dan rond haar hals
Kroezen als
alle golfjes die zich krullen.

Ook wil ik graag dat het lot
Mij maakt tot
God van 't woud met stille zomen,

La baisant autant de fois
Qu'en un bois
Il y a de feuilles vertes.
Hà ! Maîtresse, mon souci,
Viens ici,
Viens contempler la verdure !
Les fleurs de mon amitié
Ont pitié,
Et seule tu n'en as cure.

Au moins lève un peu tes yeux
Gracieux,
Et vois ces deux colombelles,
Qui font naturellement,
Doucement
L'amour du bec et des ailes.

Et nous, sous ombre d'honneur,
Le bonheur
Trahissons par une crainte :
Les oiseaux sont plus heureux
Amoureux,
Qui font l'amour sans contrainte.

Toutefois ne perdons pas
Nos ébats
Pour ces lois tant rigoureuses ;
Mais, si tu m'en crois, vivons,
Et suivons
Les colombes amoureuses.

Pour effacer mon émoi,
Baise-moi,
Rebaise-moi, ma Déesse !
Ne laissons passer en vain
Si soudain
Les ans de notre jeunesse.

III. Sonnet

Ciel, air et vents, plains et monts découverts,
Tertres vineux et forêts verdoyantes,
Rivages tors et sources ondoyantes,
Taillis rasés et vous, bocages verts,

Haar daar kussen, al met al,
Tot het tal
Van de blaadjes aan de bomen.
Oh! Mijn lief, mijn diepst plezier,
Kom toch hier,
Kom en kijk naar lentes wezen!
Elke bloem hier toont met mij
Medelij,
Maar jij wilt mij niet genezen.

Sla toch eens je ogen op,
Zie de krop
Van die beide tortelduiven,
Die daar met getrekkebek,
Vleugelstrek,
Elkaar op de liefde fuiven.

Moeten wij soms om de eer
Telkenkeer
Ons de liefde weer ontzeggen?
Vogels zijn dan in de mei
Veel meer vrij:
Vrijen zonder overleggen!

Laat ons het vrijen niet ontgaan
En voortaan
Vrij zijn van die strenge wetten.
Laten wij ons liefdespad,
Lieve schat,
Naar dat van de duiven zetten.

Doof mijn opstand met een kus,
Kus me dus!
Kus me nogmaals, mijn vriendinne,
Laat niet zonder deze vreugd
Onze jeugd
Vlug vergaan zonder te minnen.

Hemel. Lucht en winden, dalen, kale bergen,
Wijnbegroeide heuvels en fris uitgebotte
wouden,
Kronkelige oevers en golvende bronnen,
Kortgesnoeid kreupelhout en gij, groene bosjes,

Antres moussus à demi-front ouverts,
Prés, boutons, fleurs et herbes rousoyantes,
Vallons bossus et plages blondoyantes,
Et vous rochers, les hôtes de mes vers!

Puisqu'au partir, rongé de soin et d'ire,
A ce bel œil adieu je n'ai su dire,
Qui près et loin me détient en émoi,

Je vous suppli', ciel, air, vents, monts et plaines,
Taillis, forêts, rivages et fontaines
Antres, prés, fleurs, dites-le-lui pour moi.

Tekst: Pierre de Ronsard (1524-1585)

Bemoste grotten, op halve hoogte open,
Weiden, knoppen, bloemen en roodglanzend gras,
Hobbelige valleities en blanke stranden,
En gij, rotsen, ontvangers van mijn verzen,

Omdat zorgen en toorn mij bij mijn vertrek
Beletten afscheid te nemen van die mooie ogen,
Die mij in hun ban houden, van ver en van nabij.

Smee ik u, hemel, lucht, winden, bergen en dalen,
Kreupelhout, wouden, oevers en wellend water,
Grotten, wei en bloemen: groet gij haar namens mij.

Vertaling: William Byrd Ensemble

Morten Lauridsen - Sure on this shining night (2005)

Morton Lauridsen (1943-) moest tot na zijn 50e wachten op erkenning van zijn werk. Vervolgens beklom hij in razend tempo de hitparade van het klassieke lied. Hij is nu een van de meest uitgevoerde Amerikaanse componisten en zijn werk staat op meer dan 200 cd's waarvan één met een Grammy nominatie. Zijn muziek wordt een zekere spiritualiteit en diepte toegeschreven waar de Amerikanen dol op zijn. Twee jaar geleden werd een prijswinnende documentaire over Morton Lauridsen uitgebracht: *Shining Night: A Portrait of Composer Morten Lauridsen*.

Sure on this shining night

Sure on this shining night
Of starmade shadows round
Kindness must watch for me
This side the ground.
On this shining night.

The late year lies down the north
All is healed, all is health
High summer holds the earth
Hearts all whole
Sure on this shining night.

Sure on this shining night
I weep for wonder wand'ring far alone
Of shadows on the stars
Sure on this shining night.

Veilig in deze stralende nacht
Vol schaduwen door sterren geworpen,
Zal goedheid over mij waken
Hier op dit ondermaanse
In deze stralende nacht

Het noorden vlijt het najaar neer
Alles is geheeld, alles is voorspoed
Hoogzomer houdt de aarde
Alle ongeschonden harten
Alles is geheeld, alles is voorspoed

Veilig in deze stralende nacht
Ween ik van verwondering eenzaam verdwalend
Over schaduwen op weg naar de sterren
Veilig in deze stralende nacht.

Vertaling: Bert Nieuwehuize

Eric Whitacre – Cloudburst (1992)

Eric Whitacre werd geboren in 1970 in Reno, Nevada, USA. Hij is net als Lauridsen een zeer geliefde Amerikaanse componist. Cloudburst schreef hij op basis van het gedicht El cántaro roto (De gebroken waterkruik). Hij gebruikte hiervoor de Spaanse tekst: gezongen, gesproken, vervormd, van effecten voorzien tot er uiteindelijk inderdaad een regenbui losbarst. De Mexicaanse schrijver en dichter Octavio Paz Lozano (1914-1998) geldt als een van de belangrijkste Spaanstalige schrijvers van de 20e eeuw. Hij won in 1990 de Nobelprijs voor de literatuur.

Cloudburst

La lluvia
ojos de agua de sombra,
ojos de agua de pozo,
ojos de agua de sueño.
Soles azules, verdes remolinos
picos de luz que abren astros
como granadas.
Dime, tierra quemada, no hay agua?
Hay sólo sangre sólo hay polvo,
sólo pisadasde pies desnudos sobre la espina?

La lluvia despierta
Hay que dormir con los ojos abiertos,
Hay que sonar con las manos
Soñemos sueños activos de río
Buscando su cause, sueños de sol soñando sus mundos
hay que soñar en voz alta,
hay que cantar
hasta que el canto eche raíces, tronco, ramas,
hay que desenterrar la palabra perdida
recordar que dicen sangre, la marea,
la tierra y el cuerpo,
volver al punto de partida.

Octavio Paz

De regen...
Ogen van schaduw-water
ogen van wel-water,
ogen van droom-water.
Blauwe zonnen, groene wervelwinden,
vogelsnavels van licht pikken
sterren als een granaatappel open.
Maar zeg mij, verbrande aarde, is er geen water?
Alleen bloed, alleen stof,
Alleen naakte voetstappen op de doornen?

De regen ontwaakt ...
We moeten slapen met open ogen,
we moeten dromen met onze handen,
we moeten de droom dromen van een rivier
die zijn loop volgt, van de zon die zijn werelden droomt,
we moeten hardop dromen,
we moeten zingen
totdat het lied wortels krijgt,
stam, takken, vogels, sterren,
we moeten het verloren woord zoeken,
en herinneren wat het bloed,
de getijden, de aarde, en het lichaam zeggen,
en terugkeren naar het punt van vertrek ...

Vertaling: Bert Nieuwehuize

Word vriend van Vocoza

Met uw hulp kan Vocoza bijzondere concerten blijven geven. Stort 30 euro of meer op rekening NL05 INGB 0005 0572 19 t.n.v. Vocoza in Amsterdam, en wees verzekerd van een goede plek, naast de korting die u op de toegangskarten krijgt.

Hans van Beelen begon op zeer jonge leeftijd met pianolessen, studeerde in de jong talentklas van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Marlies van Gent, en volgde zijn opleiding hoofdvak piano aan het Conservatorium van Amsterdam bij Willem Brons.

Hij nam met succes deel aan masterclasses bij onder andere Jan Wijn en Gyorgy Nador en aan concoursen in binnen- en buitenland, waarbij hij verschillende prijzen won. Zowel op solistisch vlak als met het spelen in instrumentale en vocale ensembles is Hans van Beelen de afgelopen jaren erg actief geweest. Hij was onder meer te horen in het Concertgebouw van Amsterdam, alsmede de bekendere concertzalen in Utrecht, Den Haag, Rotterdam en Haarlem.

Hans van Beelen combineert een lespraktijk met een uitvoeringspraktijk.

Stephen Eelhart - pauken/slagwerk - is van Canadese oorsprong en heeft in Canada zijn bachelors "moderne slagwerk" en "orkeststudies" afgerond. Na het behalen van zijn diploma aan het Wilfrid Laurier University koos Stephen ervoor om aan Het Koninklijk Conservatorium in Den Haag te gaan studeren. Bij deze studie lag zijn focus op het gebruik van pauken en slagwerk in oude muziek. Tegenwoordig is Stephen actief als paukenist en slagwerker bij orkesten in Nederland en Frankrijk. Met deze orkesten maakt hij regelmatig tournees in het buitenland. Voor oude muziek projecten maakt Stephen gebruik van zijn verzameling antieke instrumenten die dateren van ca. 1750 tot 1900. Naast zijn carrière als slagwerker is hij ook als slagwerk/drum docent werkzaam bij de American School of The Hague. Stephen is sinds 2005 actief als slagwerker bij Het Promenade Orkest.

Beeldende kunst - Windmchine

Rob van den Broek is beeldend kunstenaar en hij woont en werkt in Zeevolde. Hij is ook instrumentenbouwer. Hij begon als cellobouwer; de laatste jaren maakt hij instrumenten die meer bespeelbare objecten zijn. De windmachine is een van de vier instrumenten die hij samen met vluchtelingen maakte. Hij werkte een jaar lang samen met zes mensen uit Syrië en Iran. Rob ontwikkelde samen met hen vier instrumenten die makkelijk reproduceerbaar moesten zijn. Voor de vier instrumenten (windmachine, xylofoon, grote trom en windharp) werden fietsonderdelen gebruikt:

Sanne Nieuwenhuijsen

Sanne Nieuwenhuijsen (1979) is sinds 2008 de vaste dirigent van Kamerkoor Vocoza. Ze begon haar muzikale opleiding op de Kathedrale Koorschool Utrecht. Aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag studeerde ze hoofdvak Koordirectie bij Jos van Veldhoven en Jos Vermunt. Daarnaast volgde ze ook het hoofdvak Solozang bij Sasja Hunnengo en Gerda van Zelm. Na haar studie volgde Sanne masterclasses koordirectie bij onder meer Tonu Kaljuste, het Nederlands Kamerkoor, Veljo Tormis en Kaspar Putnins. In 2014 volgde ze een masterclass bij Frieder Bernius en het Stuttgarter Kammerchor. Sinds 1998 heeft Nieuwenhuijsen als (assistent-)dirigent voor een reeks van gezelschappen gestaan, waaronder het Kathedrale Koor Utrecht (1999-2004), Capella Catharina Utrecht (1999-2004), Voces Lauri (2000-2003), Kamerkoor Venus (2004-2004) en Erasmus Kamerkoor (2003-2010) en het Toonkunstkoor Amster-

dam (vanaf 2004). Ook leidde zij diverse projectkoren in Nederland en coacht zij regelmatig (semi-) professionele ensembles. Deelnames aan (internationale) koorfestivals leverden meerdere malen eerste prijzen op met deze ensembles.

Naast de vaste dirigent van Kamerkoor Vocoza is Sanne als Magistra Cantus verbonden aan het Muziek Instituut van de Kathedraal Sint Bavo te Haarlem en als dirigent/muziekdocent aan de daaraan verbonden Koorschool Haarlem.

Kamerkoor Vocoza

Kamerkoor Vocoza bestaat uit 24 geschoolde amateurzangers, die samen een behoorlijk professioneel niveau weten te bereiken. Het koor staat sinds 2008 onder leiding van Sanne Nieuwenhuijsen, en heeft een vaste plaats in het concertleven in de regio Amsterdam/Haarlem verworven. Vocoza brengt gemiddeld twee eigen concertreeksen per jaar, en draagt inmiddels geregeld bij aan externe producties. Vocoza (de naam is een afkorting van Vondelpark Concertgebouwuurt Zangers) werd opgericht in 1980 door Paul Hameleers. In 1981 nam diens zoon Frank de leiding over. In 1990 werd Ira Spaulding dirigent. Moderne Amerikaanse koormuziek vormde lange tijd een speerpunt in de programmering. Zo verzorgde Vocoza in juni 2001 de Nederlandse première van zes hedendaagse madrigalen van Morten Lauridsen. Onder leiding van Sanne Nieuwenhuijsen is het koor nieuwe artis-

tieke wegen ingeslagen. Het hoofdaccent ligt op 20e en 21e eeuwse koormuziek uit Europa en de VS. Daarbij wordt de lat steeds hoger gelegd. Zo zong het koor o.m. de Mis in g van Francis Poulenc, de Reincarnations van Samuel Barber, het Motet voor de kardinaal van Daan Manneke, Harmony of the Spheres van Joep Franssens, en Songs of Love and Eternity, en Le vrai visage de la paix van Rudolph Escher. Met de bevlogen Nieuwenhuijsen zoekt Vocoza ook naar nieuwe kruisbestuivingen tussen koormuziek, theater en kunst. Een theaterprogramma met muziek op teksten van Goethe en Shakespeare en dialogen van Hans van Hechten en Vastert van Aardenne werd zeer goed ontvangen. Met het Hollands Requiem (het Deutsches Requiem van Brahms in de hertaling van Jan Rot) liet Vocoza in 2012 horen dat het als klein ensemble ook de grotere oratoriumwerken heel goed aankan. Vocoza is ook te zien en te horen

in de film Nummer veertien, *home*, van de beeldend kunstenaar Guido van der Werve. Die film won in 2013 een Gouden Kalf. In het voorjaar van 2015 stond Kamerkoor Vocoza in het voor-programma van het Nederlands Kamerkoor.

Een uitgebreid historisch overzicht vindt u op: www.vocoza.nl/historie.

Volg ons op Facebook: facebook.com/vocoza

Sopranen: Henny Brouwer, Corinna Dästner, Saskia Eelman, Henriëtte van Hoek, Emma van Opstal, Diète Sybesma, Lianne Verhaar, Loes Voskamp.

Alten: Loes Aartsen, Sigrid Bröcheler, Olga Hasenack, Hilke Molenaar, Joke Scholten, Renée Weder.

Tenoren: Andrew Fleming, Marten Jan Geertsema, Thomas Kloppenburg, Maarten Streekstra.

Bassen: Bram Bos, Rob Kloppenburg, Alexander Orthel, Berend de Vries, Hein Walter, Nico Witteman.

Colofon

Organisatie: Olga Hasenack, Berend de Vries

Toelichtingen: Hilke Molenaar

Vertalingen/ regie vertalingen: Nico Witteman

Fotografie: Babs Witteman

Publiciteit: Bram Bos, Maarten Streekstra

Website, ontwerp flyer: Bram Bos

Vormgeving boekje en het gedicht

Ode aan de wind: Hein Walter

Kamerkoor Vocoza dankt:

Theo Köhler voor alle goede opnames die hij in de afgelopen jaren van onze concerten heeft gemaakt.

En natuurlijk ook onze donateurs!

Komende Concerten

Zaterdag 2 december - 20.15 uur

Zondag 3 december - 15.15 uur

Vacatures

Kamerkoor Vocoza heeft op dit moment een vacature voor twee tenoren en een lage alt. Denk je dat jouw stem past in het koor, mail dan naar info@vocoza.nl.